

de **AAMBINDER**

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
NIJKERK**

04 Overgeleverd
en opgewekt

06 Leven door
het geloof

08 Het laatste woord van de
stervende Jezus

De stem van de Herder

ds. A.J. de Waard, Urk

Het wordt soms zo gedachteloos uitgesproken: 'Na de Goede Vrijdag volgt een zekere Paasmorgen'. En ook: 'Het welbehagen zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan'. Dit ís ook wel degelijk waar, maar het is even goed waar dat voor dit wonder de ogen (weer) moeten worden geopend.

► **Vrouw, wat weent gij?
Wien zoekt gij?**

Johannes 20:15a.

De Heidelbergse Catechismus heeft dit treffend verwoord in Zondag 17 (vraag en antwoord 45: 'Wat nut óns de opstanding van Christus?' En dan luidt het antwoord: 'Ten eerste heeft Hij door Zijn opstanding de dood overwonnen, opdat Hij óns de gerechtigheid, die Hij door Zijn dood óns verworven had, kon deelachtig maken. Ten andere worden ook wij door Zijn

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE NIJKERK

De in Nijkerk en omgeving woonachtige leden van de Gereformeerde Gemeenten kerken aanvankelijk in Barneveld. In 1924 krijgen zij echter de beschikking over een eigen gebouwtje aan de Brink. In de volksmond wordt dit al spoedig het 'Fraanjerkerkje' genoemd. Op 20 mei 1936 vindt de instituering tot zelfstandige gemeente plaats. In verband met de groei van de gemeente en het ontbreken van voldoende vergaderruimte valt in 1979 het besluit om aan de Bagijnenstraat tot nieuwbouw over te gaan. Op 20 augustus 1980 neemt ds. C. Hegeman het nieuwe kerkgebouw in gebruik met een preek over Psalm 27:4. In 2009 krijgt de kerk een ruimere entree en worden er twee zalen bijgebouwd voor de catechisaties en het verenigingsleven. Eén van de zalen wordt tijdens de kerkdiensten bij de kerkzaal getrokken, waardoor er 400 zitplaatsen beschikbaar zijn. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Gods trouw op 't late nageslacht'. Het aantal belijdende leden bedraagt 218, het aantal doopleden 184.

kracht opgewekt tot een nieuw leven. Ten derde is óns de opstanding van Christus een zeker pand ónzer zalige opstanding'.

Luther zegt dan heel treffend: 'Op dat wij en óns komt het nu precies aan; dat zouden we ook wel aan Maria Magdalena kunnen vragen'.

Gemis en smart

Na de Goede Vrijdag is het op Golgotha's heuvel stil geworden. Na de sabbat was er echter in het leven van haar, uit wie de Heere Jezus zeven duivelen had uitgeworpen, geen rust. En dat terwijl Hij haar zo innig lief was geworden. Haar eerste gang is naar de plaats waar haar Liefste was neergelegd. Alle bezwaren ten spijt gaat zij naar Jozefs hof. Zelfs de boden uit de hemelse gewesten kunnen haar niet vertroosten, noch haar gemis en smart wegnemen.

Haar gang is dus naar het graf. Om der zonden wil zijn er op deze wereld de graven gekomen. 'Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven'. Deze diepe vernedering nam Christus op Zich als het geheel enige Zoenoffer in Wie de Vader al Zijn welbehagen had. Maar deze Herder is geslagen, en de schapen zijn verstrooid, opdat Hij zou vervullen: 'Maar Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden' (Zach. 13:7b).

Herder en schaap

Laten we eerst bezien Wie het is Die hier spreekt: 'Vrouw, wat weent gij?' Het is immers van het grootste belang te weten wie de persoon is achter een boodschap. Het is in het natuurlijke leven nogal een verschil van wie we een boodschap ontvangen. Laat staan als het gaat om de nood van onze ziel! De enige Herder Zelf komt hier Zijn wenend schaap opzoeken. Liefdevol en teer klinkt het haar tegen: 'Vrouw, wat weent gij?' Ook van Maria geldt immers het psalmwoord: 'Gelijk een schaap heb ik gedwaald in 't rond, dat onbedacht zijn herder heeft verloren'.

Onbedacht, want de Schrift had het duidelijk voorzeggd: Hij zou ten derden dage opstaan. Maar wat doet nu deze trouwe en liefdevolle Herder? Hij zoekt haar Zelf op. Hij ziet de tranen wel die zich een weg banen over haar wangen. Hij kent haar smarten zo diep!

De enige Herder Zelf komt hier Zijn wenend schaap opzoeken.

Er volgt nog een tweede vraag: 'Wien zoekt gij?' Zou Hij niet weten waar het haar om te doen is? Zou Hij niet peilen de smart in het hart van Zijn schaap? Terwijl Maria hier staat en haar oog heeft geslagen op het graf, gaat de Herder het openbaren: 'Ik leef en gij zult leven'. Het is dus echt van het grootste belang om eerst te overdenken Wie hier spreekt.

Liefde en ontferming

Terwijl Maria Magdalena niet anders kan zeggen dan: 'Omdat zij mijn Heere weggenomen hebben, en ik weet niet waar zij Hem gelegd hebben', zijn 's Heeren ogen vol liefde en ontferming op haar geslagen. Als zij wordt omringd door tegenwoordigheid en bezwijken moet, schenkt Hij haar leven. Dan gaat Hij als de Levensvorst haar afgematte ziel vertroosten en haar tranen afwissen. Als Maria haar ziel uitstort voor Hem, is Hij bezig om ook voor haar waar te maken: 'Hij zal haar haters wijd en zijd, verjaagd, verstrooid doen zuchten'. Daarom zal het ook voor haar waar worden: 'Maar 't vrome volk, in U

verheugd, zal huppelen van zielenvreugd, daar zij hun wens verkrijgen'. Nu echter staat er op Paasmorgen nog een wenende Maria. Ze is in haar gemis niet te troosten.

Kom, lezer(es), kent u iets van dít wenen en van dít gemis? Al zouden alle discipelen het Maria voorhouden dat haar Heere is opgestaan, al maken alle hemelingen het haar bekend, ze is ontroostbaar.

Mededogen en ontferming

Maria meent dat de Persoon Die hier spreekt de hovenier in Jozefs hof is. Wat is Gods Woord toch rijk in onderwijs. Het is tot troost voor zo'n wenende en missende ziel als het waar mag worden: 'Ik heb het zelf uit Zijn mond gehoord'. Dat is wat Maria Magdalena behoeft. Die Persoon alleen kan haar vertroosten en zál haar ook troosten. Zie maar wat er op haar verwarde spreken volgt. Waar zij denkt met de hovenier te spreken, is het juist de goede Herder Zelf. Waar zij zelfs nog meent zich wel over een dode Meester te moeten en kunnen ontfermen, ziet deze Herder in mededogen en ontfermen reeds op haar neer. Als Christus Zelf in Johannes 10 het beeld van de herder gebruikt, dan lezen we: 'En hij roept zijn schapen bij name, en leidt ze uit'. En ook: '... overmits ze zijn stem kennen'. Hoeveel te meer wordt dat hier op de Paasmorgen waar. In vers 16 klinkt de stem van de Herder: 'Maria'. Direct hoort het schaap de stem van haar Herder en dan lezen we: 'Rabbouni, hetwelk is gezegd: Meester'. Dat ogenblik is niet in woorden uit te drukken, dat is alleen te beleven. Zou de Herder niet weten wat Zijn schaap nodig heeft? Hij weet het veel beter en zoekt Zelf zijn omdolende schapen. Gelukkige Maria Magdalena. Gelukkig volk, dat net als zij mag ervaren: 'Gij hebt mijn weelacht en geschrei veranderd in een blijde rei'. En dat ín en dóór de Vorst van Pasen. ♦

Uit:
HET ABC VAN HET GELOOF
dr. A. Comrie
(uitg. De Banier, 2016).

A

ARMOEDE

Het kan ook zijn dat God hen vindt als zorgeloze mensen, die slapen in de top van de mast en geen enkel gevaar vermoeden. Het kan ook zijn dat Hij hen vindt als de rijke jongeling (Matth. 19:16-26), die vanwege een ontwaakt geweten veel goede dingen doet. Welnu, Gods eerste werk is om het zielenleven van zo iemand bloot te leggen, om als het ware zijn zakken leeg te schudden, en hem helemaal leeg en arm te maken.

Van zonde overtuigd

God doet dat door hem te overtuigen van zonde en schuld, en wil hem daarmee wakker schudden. Dat kan op verschillende manieren. God laat hem zien dat hij meer schuld dan kapitaal heeft. Zijn zonden worden hem wat aantal en verscheidenheid betreft onder het oog gebracht. Daardoor moet deze zondaar zeggen dat hij tienduizend pond schuldig is, zonder ook maar één muntstuk (quadrantpenning) te hebben om te kunnen betalen. Dat brengt grote onrust in zijn hart teweeg. God laat hem ook zien dat hij elke dag achteruitgaat, want hij voegt nieuwe schulden aan de oude toe. Hij ziet dat het beste wat hij doet onzuiver is, waardoor het als 'schade en drek' beschouwd moet worden. Ja, deze zondaar wordt er ook van overtuigd dat zijn 'geld' voor God geen waarde heeft. De wet eist immers niet alleen maar een goede wil, goede voornemens en wensen, ▶

▶ maar volmaaktheid op elk terrein, als hij er tenminste in wil slagen zijn ziel in leven te houden. Daardoor wordt hij ervan overtuigd dat hij een schuldige arme is, met de erfenis van de moedwillige ongehoorzaamheid van Adam. Zo is hij als een arm mens in de wereld gekomen, van alles beroofd, hoewel hij dat eerst niet van harte geloofde.

Ten slotte geeft God de schuld-eisers de vrije hand. Zij stropen deze zondaar helemaal uit en als hij in de meest ellendige en ver-armde toestand gekomen is, laten ze hem liggen.

God maakt niet alleen arm door de zondaar van zonde te overtuigen, maar ook door hem vanwege zijn armoede, ellende en gebrek schuldig te stellen. Ach, hier gaat het bij de meeste mensen mis. Velen hebben wel enig besef van hun armoede, maar dat blijft erg algemeen en gaat ook weer snel voorbij; het schiet geen wortel. Als God echter arm maakt, bepaalt Hij de gedachten daarbij. Hij laat de armoede zo duidelijk zien dat zij het met een diep verdriet en gevoel van smart ook werkelijk geloven. Laat daarom de bede van elke volgeling van Christus - en vooral van de getrouwe predikanten - voor alle onbekeerde mensen toch deze zijn, die Christus de gemeente van Laodicéa toewenste: 'Och, dat gij wist dat gij blind zijt, ellendig, jammerlijk, arm en naakt' (zie Openb. 3:17). God zorgt er, nadat Hij hen arm gemaakt heeft, ook voor dat zij gaan zoeken naar brood, opdat zij niet zullen vergaan van honger. Kijk maar naar Efraïm. Als hij in zijn armoede licht heeft ontvangen dat hem zijn schuld doet zien, dan heeft hij berouw. Hij is beschaamd tegenover de Heere en klopt zich op de heup. Dan gaat hij zich beklagen en roept hij uit: 'Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn' (zie Jer. 31:18).

▶ wordt vervolgd

Overgeleverd en opgewekt

ds. P.D. den Haan, Rijssen

Welke overgeleverd is om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking.

Romeinen 4:25

In de brief aan de gemeente van Rome heeft de apostel Paulus als thema genomen: 'De rechtvaardigheid van God'. Deze rechtvaardigheid van God wordt bekendgemaakt in het Evangelie (Rom. 1:16, 17).

In hoofdstuk 1 vanaf vers 18 tot en met het einde van hoofdstuk 8 werkt de apostel dit thema verder uit. Eerst heeft hij het, in hoofdstuk 1 vanaf vers 18 tot en met hoofdstuk 3 vers 20, over de verhouding tot Gods recht. Paulus stelt zowel Joden als Grieken 'verdoemelijk' voor God. Daarna handelt Paulus, vanaf hoofdstuk 3 vers 21 tot en met het einde van hoofdstuk 5, over de voldoening aan Gods recht. Paulus stelt dat alleen het geloof in Christus een verdoemelijke zondaar rechtvaardigt voor God. Tot slot wijst de apostel, vanaf hoofdstuk 6 tot en met hoofdstuk 8, op het leven overeenkomstig Gods recht. De apostel tekent dit leven in het één plant worden met Christus, zowel in Zijn dood alsook in Zijn opstanding. Romeinen 4:25 staat dus midden in het gedeelte dat handelt over de voldoening aan Gods recht. Het is goed om dat in het oog te houden als we samen dit vers overdenken.

Het werk van God de Vader

Wie staat er centraal in dit vers? Het gaat over 'Welke'. Dit woord verwijst terug naar vers 24. In vers 24 gaat het over Jezus, de Heere. Over Hem gaat het in vers 25. Hij is overgeleverd en Hij is opgewekt. Hiermee is echter niet alles gezegd. Een andere vraag is: 'Wiens werk staat er in dit vers centraal?' De woorden 'overgeleverd' en 'opgewekt' wijzen immers op een Ander. Als het over het werk van de Heere Jezus zou gaan, zou er staan: Hij heeft Zichzelf overgegeven en Hij is opgestaan. Daarom staat in dit vers niet het werk van Christus centraal, maar het werk van God de Vader. De Vader heeft Zijn Zoon overgeleverd en heeft Hem opgewekt. Hier past ons een heilige eerbied voor en een eerbiedige bewondering van de onuitsprekelijke diepte van Gods grondeloze barmhartigheid tot verloren zondaren. God, Die

rechtvaardig op ons moet toornen. God, Die ons moet vervloeken overeenkomstig Zijn heilige wet. God, Die onze misdaden met de hoogste straf, dat is met de eeuwige straf aan lichaam en ziel moet straffen. Die God heeft Zijn Zoon overgeleverd en opgewekt.

De Zoon van God overgeleverd

Aan wat heeft God de Vader Zijn Zoon overgeleverd? Het is opvallend dat dit woord ook gebruikt wordt in Romeinen 1:24, 26 en 28. Daar gaat het over de zondaar die wordt overgegeven aan de zonden van afgoderij, hoererij en de zonden tegen al Gods geboden. Hierdoor staat de zondaar schuldig tegenover Gods recht en is hij des doods waardig. Zo heeft God de Vader Zijn heilige en volkomen reine Zoon overgeleverd aan de zonden van Zijn volk. Nee, Hij werd geen zondaar. Maar Hij is wel tot zonde gemaakt. De Vader heeft al

de zonden van Zijn uitverkoren volk op Hem gelegd. De Vader heeft Zijn Zoon overgeleverd aan Zijn brandende toorn vanwege de zonden van Zijn volk. De Vader heeft Zijn Zoon als een schuldenaar gesteld voor Zijn heilig recht. Hij heeft Zijn Zoon tot een vloek gemaakt. Volkomen verlaten van Zijn Vader hing Christus aan het kruis. De Vader heeft Zijn Zoon overgeleverd aan de helle machten en aan de wereld. Hij is bespot, gezeeld, gepijnigd, gemarteld, gekruisigd, gedood. Aan dat alles heeft God de Vader Zijn Zoon overgeleverd. Waarom? Om de zonden van Zijn uitverkoren volk. Want het behaagde God de Vader om Zijn volk met Zichzelf te verzoenen.

Hier schittert het welbehagen van God. Gods eeuwige liefde tot verloren zondaren. Om de uitverkoren zondaren de zaligheid te schenken, moest er voldaan worden aan Gods recht. Tegelijkertijd zien we in vers

25 het hart kloppen van het waar geloof. Er staat: *onze zonden!* Is dit 'onze' al waar geworden? Hebben wij ons de zonden in ons leven al mogen toe-eigenen? Hebben wij ons de zonde van Adam al mogen toe-eigenen?

De Vader heeft al de zonden van Zijn uitverkoren volk op Hem gelegd.

De Zoon van God opgewekt

De Vader heeft nog meer gedaan. Nadat God de Vader Zijn Zoon had overgeleverd en Hij tevreden was met het offer van Zijn Zoon, heeft Hij Hem opgewekt. In dit opwekken zien we de volkomen genoegdoening en voldoening aan Gods recht. Christus heeft door Zijn lijden en sterven de rechtvaardigheid verworven voor Zijn uitverkoren volk. Met eerbied gesproken, voor de Vader staat er niets meer in de weg om Zijn uitverkoren in genade aan te nemen als Zijn kinderen.

Opnieuw zien we hier het hart kloppen van het waar geloof. Er staat: *onze rechtvaardigmaking!* Is dit 'onze' al waar geworden? Is de gerechtigheid ons al geschonken en toegerekend? Wat is het groot als wij zowel de zonden alsook de rechtvaardigmaking door het geloof ons mogen toe-eigenen. Om als een uitgewerkte zondaar Christus te mogen omhelzen door het geloof, Die Zijn volk (en ook mij) heeft verzoend met Zijn Vader. Hierin wordt door Gods ware volk het eeuwige leven gevonden. ♦

► In de brief aan de gemeente van Rome neemt Paulus als thema: 'De rechtvaardigheid van God'.

Leven door het geloof

ds. W. Visscher, Amersfoort

Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelfen voor mij overgegeven heeft.

Galaten 2:20

Pasen is de boodschap van leven, waarachtig leven voor dode zondaren. Dat leven wordt hen niet geschonken door de werken der wet, maar alleen door het geloof in Jezus Christus.

In Zijn dood heeft Christus de gerechtigheid verworven. Door Zijn leven maakt Hij die gerechtigheid deelachtig. Het ware geloof ontvangt de gerechtigheid van Christus. En leert daaruit leven. Het geloof verenigt immers met Christus en doet uit Hem leven. Dat is de werkelijkheid van het Paasevangelie. Paulus wijst daarop als hij schrijft: '... dat leef ik door het geloof des Zoons van God'.

Het leven met de opgestane Christus is een wonderlijk leven. Paulus zegt dat hij met Christus is gekruist en toch leeft. Hij schrijft ook dat hij niet meer in het vlees (in het lichaam) leeft, maar: 'Christus leeft in mij'. Het lijkt allemaal tegenstrijdig. Maar deze manier van spreken is 'in Christus en door Christus wáár' (Luther). Paulus en daarmee alle gelovigen zijn aan de wet en aan de werken der wet gestorven. Door de werken der wet zal geen vlees behouden worden. De wet, de Tien Geboden, kunnen de zondige mens alleen veroordelen: 'Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven staat in het boek der wet om dat te doen'.

De dood, de hel, de wet en het vlees

kunnen ons niet recht stellen voor God. Dat is de ingrijpende realiteit van het leven zonder Christus. Alles buiten Christus is de dood. Daarom schrijft de apostel 'Ik ben met Christus gekruist'. De oude mens, het lichaam der zonde (Rom. 6:6) is tenietgedaan en moet ook, stap voor stap, in het

leven van alle gelovigen worden afgebroken. Dat is een levenslange leerschool. Het is ook het leven van de nieuwe mens, de mens die met Christus is verenigd en door Hem leeft. Ook dat leven krijgt 'hoe langer, hoe meer' (Heidelbergse Catechismus, antwoord 115) gestalte in het leven van de Kerk Gods.

Toevlucht nemen

Het leven met Christus betekent dat het oude leven, het zondige leven, is verlaten. Door de Heilige Geest worden we geleid in de wegen der godzaligheid. Het is het ware leven in gehoorzaamheid en heiligheid. En dat leven is door het geloof in Christus. Het geloof is een genade waardoor de ontwaakte zondaar de toevlucht neemt tot Christus en Hem als enige en volkomen Zaligmaker omhelst. Geloven betekent dat we de Heere Jezus persoonlijk en bevindelijk kennen. We hebben Hem gezien als de enige en volkomen Zaligmaker. Hij alleen redt van de dood. Geloven betekent ook dat we op Hem alleen vertrouwen. De wet, de wereld en ons vlees kunnen niet bestaan voor God. Die brengen geen rust en geen vrede. Het geloof rust op Christus en op Zijn gerechtigheid. Wat een genade als dat in de verlorenheid en aanvechting gezien

► Pasen is leven in gehoorzaamheid en gebed, opdat Christus een gestalte in ons zou krijgen.

Gericht

ds. P.J. de Raaf, Boskoop

en ondervonden mag worden. Dan hebben we een volkomen Zaligmaker voor volkomen zondaren. En dan komt er als vanzelf het 'Gode leven'. Dat is het leven in gehoorzaamheid aan Gods wet en in een aanhoudend betrachten van het gebed. Pasen is leven in gehoorzaamheid en gebed, opdat Christus een gestalte in ons zou krijgen.

Eeuwige ontferming

Dat leven heeft een bron. Die bron ligt niet in ons doen en laten. Wat wij doen, heeft voor God geen waarde. Dat geestelijk leven is een geschenk vanuit God, Die mij liefgehad heeft. Dat wijst op Gods eeuwige ontferming in Christus Jezus. Reeds van eeuwigheid heeft God de Zijnen liefgehad en daarom ligt de zaligheid vast. Pasen gaat terug op Gods eeuwige raad. En ook ligt dat leven vast in de kruisdood van de Middelaar. Die heeft Zichzelf overgegeven voor verloren mensen, opdat de schuld betaald zou worden en het leven geschonken. Pasen betekent dat het werk van Christus genoeg is. Daarmee kunnen we leven en sterven. Wie meer en anders wil, heeft de Schrift tegen.

Persoonlijk beleven

'Ik ben met Christus gekruist'. Let er eens op hoe vaak Paulus het woordje 'ik' gebruikt. We lezen het vijf keer. Ook lezen we nog twee keer 'voor mij'. Dat wijst erop dat dit zaken zijn die persoonlijk ontvangen, beleefd en ondervonden worden. We kunnen het met een beschouwing over Pasen niet doen.

Gods Kerk heeft persoonlijk de Zaligmaker nodig. Wee ons als we leven zonder Christus. Wee ons als we rusten in ervaringen waarbij het Lam Gods ontbreekt. Dan mogen we wel duizenden doden vrezen. Gelukkig als we door het ware geloof Hem mogen omhelzen. Dan krijgt ook het leven vanuit Christus gestalte. De trap en mate van het geloof kan verschillend zijn. Maar allen die de Heere vrezen hebben de zaligheid alleen en uitsluitend in Christus gevonden. Ze hebben Hem lief omdat Hij hen eerst heeft liefgehad. ♦

De heidenen zullen zich opmaken en optrekken naar het dal van Jósafat; maar aldaar zal Ik zitten om te richten alle heidenen van rondom.

Joël 3:1-15

De Heere regeert echt alle dingen. Niets en niemand valt buiten Zijn voorzienigheid. Hij haat de zonde, maar bestuurt alles zo dat Zijn raad zal bestaan. In Joël 3 laat de Heere daar iets van zien.

De heidenen maken een plan om Israël aan te vallen. In vers 9-11 wordt dit levendig geschilderd. De oproep klinkt om zich klaar te maken voor de oorlog. Landbouwgereedschap wordt omgesmolten om wapens te produceren. De vijanden komen uit alle omliggende volken om het land binnen te vallen. Meerdere fronten worden tegelijk geopend. Ze komen in menigten naar het dal van Josafat. Zeer waarschijnlijk is dit een verwijzing naar 2 Kronieken 20, toen het tweestammenrijk onder koning Josafat van alle zijden werd aangevallen.

De werkelijke oorzaak

De heidenen komen vastberaden en vol bloeddorst. Ze gaan echter hun ondergang tegemoet. Ze denken dat het hun eigen plannen zijn. Maar in werkelijkheid is het de Heere die hen vergadert (vers 2). Hij zorgde dat ze samenkwamen. Zodat Hij met hen zal richten. Een gedachte om voor te beven. Als u blijft in uw aangeboren vijandschap tegen de Heere, zal u door Zijn leiding op die plaats komen, waar God met u in het gericht zal treden. *Ik zal met hen aldaar rechten!* Wat heeft de Heere tegen de heidenen? Ze hebben zich vergrepen aan Zijn eigendommen. Ze hebben de Israëlieten tot slaven gemaakt en verkocht naar verre landen. Ze hebben de tempelschatten geroofd en aan de afgoden gegeven. En de Heere zegt:

Ik zal uw vergelding wederbrengen op uw hoofd (vers 7). Laten we dit eens vertalen naar ons leven. Heeft u zich ook niet vergrepen aan Zijn eigendom? Onze kinderen niet opgevoed voor Hem, maar opgevoed voor deze wereld? Onze gezondheid, tijd, liefde, krachten weggegeven aan de dienst van de zonde en niet aan Zijn dienst? *Ik zal uw vergelding wederbrengen op uw hoofd!*

Geen uitstel meer

Voor de heidenen klinkt in Joël 3 geen Evangelie meer. Er is geen oproep tot bekering of nodiging tot de zaligheid. Die tijd is voorbij. Het oordeel is onafwendbaar geworden. Laten we goed bedenken dat de Heere niet altijd zal blijven kloppen aan de deur van ons hart. Dat Zijn dienaren niet oneindig zullen arbeiden tot het behoud van onze ziel. De tijd nadert, dat die tijd voorbij is. Zon, maan en sterren worden zwart (vers 15). Dan klinkt in de hemel: *Slaat de sikkel aan, want de oogst is rijp geworden; komt aan, daalt henen af, want de pers is vol en de perskuipen lopen over; want hunlieder boosheid is groot.* Een tekst die in Openbaring 14:15 wordt betrokken op de wederkomst. En geen zondaar zal het gewis verderf ontkomen, als in het gericht door God wordt wraak genomen! Daarom, zonder uitstel, moet u verzoening met God zoeken. Verzoening met God, in Christus. Doe als koning Josafat destijds. *Jósafat nu vreesde en stelde zijn aangezicht om den HEERE te zoeken.* En hij kreeg antwoord, want het was genadetijd. En dat is het vandaag ook nog...

► wordt vervolgd

Het laatste woord van de stervende Jezus

ds. M. Karens, Middelburg

En Jezus roepende met grote stem, zeide: Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest.

Lukas 23:46

We staan aan het sterfbed van Sions betalende Borg. Hier past: 'Nader hier niet toe; trek uw schoenen uit van uw voeten, want de plaats waarop gij staat, is heilig land' (Exodus 3:5).

Het is drie uur op vrijdagmiddag. De duisternis is geweken. Het is weer licht geworden op de kruisheuvel. Het heerlijkste kruiswoord heeft geklonken: 'Het is volbracht!' God de Vader heeft het voorhangsel in de tempel gescheurd. Er is een verse en levende weg geopend tot God. Zes keer heeft Christus gesproken. Nu volgt het zevende kruiswoord. Hij kondigt Zijn sterven aan. Hij is nog maar drieëndertig jaar. 'En Jezus roepende met grote stem'. Het is heel

opvallend dat Hij met een grote stem roept. Hoe zacht worden meestal de laatste woorden van een stervende uitgesproken. Jezus hangt al zes uur lang bloedend aan de kruispaal. De wondkoorts teistert Zijn lichaam. Maar toch, hier geen uitputting. De Zaligmaker kan bij volle bewustzijn met een krachtige stem Zijn sterven aankondigen. Dit is duidelijk hoorbaar in de hemel, op de aarde en in de hel. De Zoon des mensen sterft niet als martelaar. Hij sterft als de Middelaar.

Hij is de Leeuw uit de stam van Juda.

De Vadernaam

De woorden die Hij roept zijn gericht aan Zijn hemelse Vader. Het eerste én het laatste kruiswoord beginnen met de tere aanspraak: Vader! Even hiervoor klonk het: 'Eli, Eli' (Mijn God). Toen hing de Zoon onder een gesloten hemel. Hij van God verlaten. Hij door de Vader verstoten. Maar nu is de laatste penning betaald. De laatste druppel uit de bittere lijdensbeker is gedronken. Het werk van de verzoening door voldoening is volbracht. Nu is Vader wéér Vader. 'Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest'. Jezus geeft Zijn ziel over in de handen van Zijn hemelse Vader. Deze Vaderhanden zijn milde, almachtige en veilige handen.

Christus zegt: 'beveel Ik...'. De kanttekening legt uit: 'Dat is in bewaring geven als een pand dat iemand toevertrouwd wordt, om te zijner tijd weder te geven'. Hij geeft Zijn ziel tijdelijk in veilige bewaring.

Dit kruiswoord is een profetie van de opstanding op de Paasmorgen. De ziel wordt tijdelijk geborgen in de liefdevolle Vaderhanden om die op de derde dag weer terug te ontvangen. 'Gij zult Mijn ziel niet in de hel (graf) vergeten; Uw Heil'ge zal van geen verderving weten' (Ps. 16:5, ber.). Ook het laatste woord is een Schriftwoord. Christus sterft met de Heilige Schrift op de lippen. Een woord van David krijgt de diepste betekenis in de mond van Davids grote Zoon. 'In Uw hand beveel ik mijn geest; Gij hebt mij verlost, HEERE, Gij God der waarheid' (Ps. 31:6).

Joods avondgebed

Deze regel is een onderdeel van een Joods avondgebed dat de kinderen werd geleerd. Heeft Maria het haar Kind geleerd? 'Ik leg mij te slapen onder Uw Vaderlijke hoede. Mag ik de volgende morgen weer wakker worden?' 'En als Hij dat gezegd had, gaf Hij de geest' (Luk. 23:46b). Letterlijk staat er: Hij blies uit (de laatste adem).

Zijn sterven is zo anders dan ons sterven. Zijn sterven is een bewuste daad. Elke zondaar moet sterven als loon op de zonde. Christus wilde sterven uit eeuwige liefde tot Zijn Vader

▶ Hij sterft als Middelaar. Hij is de Leeuw uit Juda's stam.

en tot het volk van Zijn Vader. Daarom mag een kind van God door genade sterven om te leven.

Zijn hoofd buigende, gaf Hij de geest. Vóór Zijn sterven legt Hij Zijn hoofd op Zijn borst. 'Niemand neemt Mijn leven van Mij, maar Ik leg het van Mijzelf af; Ik heb macht hetzelfde af te leggen en heb macht hetzelfde wederom te nemen' (Joh. 10:18). 'Hij geeft Zijn ziel tot een schuldoffer en nu zal Hij zaad zien. Adam gewon zonen en dochters en hij stierf. Christus stierf en Hij gewon zonen en dochters' (prof. G. Wisse).

Peilloze diepte

Hoe krijgt dit sterven van Christus betekenis en waarde? Als ik ga verstaan dat Gods recht mijn eeuwige dood eist. Er moet betaald worden, óf door mijzelf óf door een Ander. Ook als ik met alles wat in mijn leven gebeurd is, de prijs der ziel niet kan voldoen.

Leerde ik al Amen zeggen op het rechtvaardig vonnis over mijn leven? 'Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig'. Zo werd zalig worden onmogelijk. Maar toen opende de Geest het geloofsoog voor de Ander en Zijn Offer. 'Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood moest sterven'.

Wat een peilloze diepte van eeuwige liefde van een Drie-enig God. Het werd Goede Vrijdag! 'Maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is als wij nog zondaars waren' (Rom. 5:8). Wat een rijke vrucht als uw ziel, door de geloofsvereniging met deze Jezus, geborgen is in de handen van de Vader. Dan is er voor u tweemaal nut van Zijn dood. Dan wordt door Zijn kracht uw oude mens met Hem gedood. Dan is uw sterven eeuwig erven. Dan wordt het waar wat Stéfanus zei: 'Heere Jezus, ontvang mijn geest'.

Hoe is het met u, en met jou? Bent u nog zoals die Romeinse jongen? Hij stond bij het sterfbed van een godzalige kerkvader en zei: 'Ik wens te sterven als Gods kinderen, maar leven wil ik liever met mijn Romeinse vrienden'. Dan voor u nog een laatste woord: Laat u toch met God verzoenen! ♦

► slot

Een grote, zware steen

Wie zal ons de steen van de deur des grafs afwentelen?

Markus 16:3b

De evangelist verplaatst ons naar de treurende vrouwen, die vóór het aanbreken van de dag, afgemat door stille verzuchtingen en met moegeweende ogen, hun huizen te Jeruzalem verlieten en met hun specerijen en zalven naar het graf gaan van hun Heere, van de Geliefde van hun ziel.

En zo verzonken in hun droefheid zijn ze dat ze zich pas terwijl ze op weg zijn herinneren dat het graf met een grote, zware steen gesloten en daarenboven verzegeld is. En als zij nu elkaar met een pijnlijke blik aanzien en verlegen aan elkaar vragen: 'Wie zal ons de steen van de deur des grafs afwentelen?', hoe staat het ons dan in dit treurig tafereel klaar voor ogen wat een duistere schaduw ook ons leven zou zijn wanneer de stralen van de zon die ons het heuglijk Paasfeest meebrengt, niet door deze schaduwen heengebroken en onze macht veranderd hadden!

Dan zou ik ook staan als een wenend weeskind in dit neveldal van vergankelijkheid, en wie zou het wagen mij toe te roepen: Ween niet! Stenen op stenen zou ik voor mij zien liggen. Aan de wegneming van die stenen zou ik voor eeuwig moeten wanhopen.

Vóór het graf van mijn geliefden en vóór mijn eigen graf zou dan de steen van de beslissendste hoopeloosheid liggen en niets vermocht

die daarvan af te wentelen. Vóór de hemel zou de reusachtige rots van mijn zonden liggen, en wie zou tot mij durven zeggen: 'Wees getroost', als ik met Kain begon te jammeren: 'Mijn misdaad is groter dan dat ze vergeven worde'?

Maar o zalige uitkomst! De vrouwen komen nader, en ik met hen. En wat zie ik? Looft, looft mijn ziel de Heere! De steen is afgewenteld, en met die steen alle stenen die mij drukten! Het graf staat open. De zon is opgegaan. Engelen gekleed in het witte kleed der feestvreugde lachen mij al in de verte tegemoet. En een van hen zegt tot mij: 'Zijt niet verbaasd. Gij zoekt Jezus de Nazarener, Die gekruist was; Hij is opgestaan, Hij is hier niet'. ♦

Uit een preek over "De blijde boodschap van Pasen".

F.W. KRUMMACHER (1796-1868),
PREDIKANT TE BERLIJN

Liefde tot de Vervolgde Kerk

Geven voor broeders en zusters in lijden

Leonora van Dorp-Grandia, Bijzondere Noden

Sinds 2016 heeft het Deputaatschap Bijzondere Noden de taak om de Vervolgde Kerk te ondersteunen. In het eerste deel van dit tweeluik deden we een Bijbelse verkenning en deelden we iets over een persoonlijke ontmoeting. Deze keer zoomen we in op het werk van Bijzondere Noden en Bijbelverspreiding, met name in het Midden-Oosten. Welke projecten zijn dit en waar is het geld voor bedoeld?

Een belangrijke pijler van ons werk in het Midden-Oosten is de Arabische tak van Bible & Book Ministry, een website waarop mensen gratis reformatorische lectuur kunnen lezen en downloaden. Dit is belangrijk voor lokale christenen. Zo kunnen ze meer kennis opdoen van de Schrift en we hopen dat het tot stichting mag zijn. Vanuit ons netwerk in het Midden-Oosten horen we dat velen vanuit de islam op zoek zijn naar antwoorden over God en Christus. Zij vinden de lectuur daadwerkelijk: we zien dat het aantal downloads op de website is verdubbeld. Daarnaast gebruiken projectpartners van Bijzondere Noden de Arabische werken: bij zondagschoolwerk, bij Bijbelstudie of om als geprint boekje uit te delen.

Verstoten

Bij het woord 'vervolging' denken we al snel aan zware praktijken, zoals moord, alles kwijtraken en in de gevangenis terechtkomen. Toch is er meer waarin christenen in het Midden-Oosten het moeilijk hebben. Zo krijgen ze soms geen baan omdat ze christen zijn, of hun familie verstoot hen. Zeker in de Arabische

wereld, waarin familie en netwerk heel belangrijk zijn, zorgt dit al snel voor problemen met huisvesting of levensonderhoud. In ons werk letten wij vooral op de noden die rechtstreeks voortkomen uit het feit dat mensen christen zijn. Dat kan heel praktisch zijn: iemand die vanwege zijn geloof geen werk krijgt, helpen we met zijn levensonderhoud. Voor een christelijk gezin dat in een islamitische omgeving woont en daar niet veilig is, betalen we de huur van een huis in een omgeving waar die veiligheid er wel is. Daarnaast steunen we gemeenten die in een vijandige omgeving leven, met name door bij te dragen aan het levensonderhoud van de pastor. Het is belangrijk dat ook deze gemeenten voluit gemeente kunnen zijn en gediend worden door pastors met kennis van de Schrift.

Dankzij het netwerk dat we inmiddels in verschillende landen hebben opgebouwd, kunnen we onze oren en ogen openhouden voor de noden onder christenen in het Midden-Oosten. We hebben rechtstreekse contacten met

projectpartners en voorgangers ter plaatse, maar werken ook samen met organisaties in Nederland die zich richten op de Vervolgde Kerk, zoals SDOK.

Voordat we een project steunen, voeren we verschillende gesprekken. Zo kijken we bijvoorbeeld of een project qua identiteit voldoende aansluit bij Bijzondere Noden. Ook letten we erop dat het geld goed wordt besteed. Hiervan vragen we regelmatig rapportages op.

Onze houding

Het is vanuit de Schrift onze opdracht om de 'gevangenen en die kwalijk behandeld worden' te gedenken (Hebr. 13:3). Nog belangrijker is dat we dit vanuit liefde tot God doen. Niet voor niets lezen we in 1 Korinthe 13 dat zonder de liefde alles is als een luidende schel of een klinkend metaal. Alles wat we niet vanuit liefde en geloof doen, is zonde.

Het is goed dat wij vervolgde christenen gedenken in ons gebed en met onze gaven. Toch kunnen wij in het Westen ook veel van de Vervolgde Kerk leren. Hun standvastigheid, hun gedrevenheid om ondanks alle gevaar anderen te vertellen over de ware God, hun blijdschap in de Heere houden ons zo'n spiegel voor. Hoe zouden wij reageren als we in hun schoenen stonden? Daarbij zegt Petrus over het lijden om Christus' wil: 'Wat u aangaat, Hij wordt verheerlijkt' (1 Petr. 4:14), omdat de Heere in de verdrukking kracht en troost geeft. In de lijdende kerk zien we dus vooral Gods macht en genade, tot eer van Zijn Naam. ♦

Paascollecte

Rondom Pasen besteden we extra aandacht aan de Vervolgde Kerk. In veel gemeenten wordt gecollecteerd voor de deputaatschappen Bijbelverspreiding en Bijzondere Noden. Samen werken we aan bescherming en toerusting van vervolgde christenen. Wij bevelen hen van harte aan in uw liefdegaven.

Waar gaat dat heen?

C.S.L. Janse, Ugchelen

Voor de Christelijke Gereformeerde Kerken wordt 2024 een belangrijk jaar.

Dit najaar vergadert de synode waarop onvermijdelijk de vraag aan de orde komt hoe het verder moet. Steeds meer gemeenten trekken zich immers niets aan van de besluiten van de vorige synode waarin de vrouw in het ambt werd afgewezen.

Volgende maand is in Veenendaal een bijeenkomst waar alle plaatselijke gemeenten voor zijn uitgenodigd om met elkaar te overleggen en te peilen hoe de standpunten liggen. Verschillende alternatieven komen dan aan de orde. Moeten alle kerken zich houden aan het meerderheidsstandpunt van de synode, of moet men toe naar een kerkverband dat plaatselijke gemeenten veel meer ruimte geeft? Of kan men zich beter gezamenlijk aansluiten bij een ander kerkverband? Maar bij welk dan?

Het is al wel duidelijk dat geen van die alternatieven op algemene instemming kan rekenen. Dan komt het vierde alternatief in beeld: een ordelijk uit elkaar gaan. Het is zeker een pluspunt wanneer een kerkscheuring niet leidt tot allerlei processen bij de wereldlijke rechter, zoals helaas het geval was in de Gereformeerde Gemeenten na de scheuring van 1953 en ook bij de vorming van de Protestantse Kerk in Nederland in 2004.

Beginsel der scheiding

De Christelijke Gereformeerde Kerken zijn in 1892 ontstaan toen de Afscheidenen en de Dolerenden samengingen in de Gereformeerde Kerken. Een klein deel van de Afscheidenen wilde daarin niet meegaan. Zij hadden daarvoor verschillende motieven. Men vond dat het 'beginssel der schei-

ding' verloochend werd. De Afscheidenen beschouwden zich als de ware kerk en vonden dat de Dolerenden zich na hun breuk met de Hervormde Kerk zonder meer bij hen hadden moeten aansluiten. Daarnaast waren er bezwaren tegen de Kuyperiaanse opvattingen over doop en wedergeboorte. Bij sommigen woog vooral het eerste punt zwaar, bij anderen waren het vooral de bezwaren tegen de leer van de veronderstelde wedergeboorte.

In de loop der jaren namen de onderlinge verschillen toe. Vooral na de Tweede Wereldoorlog werden die steeds groter. Op allerlei gebied kwam dat naar voren, zoals ten aanzien van Bijbelvertaling, liturgie, prediking, kerkbezoek en avondmaalsdeelname. Recent zijn vooral ook homoseksuele relaties en vrouwelijke ambtsdragers belangrijke strijdpunten geworden. Sommige christelijke gereformeerde kerken voelen zich duidelijk verwant met de Gereformeerde Gemeenten, anderen zijn daarentegen gefuseerd met de plaatselijke Nederlandse Gereformeerde Kerk. Dat verschil zegt wel wat.

Verbandsbeschouwing

Hoe is die ontwikkeling te verklaren? Onmiskenbaar heeft dat te maken met invloeden van onze gesecculariseerde cultuur. De algehele emancipatie van de vrouw, de volledige acceptatie van lhbt-varianten en de sterke nadruk op de vrijheid en mondigheid van de mens werken ook door onder het kerkvolk, al biedt de ene kerk hiertegen meer verzet dan de andere. Er is dan hooguit plaats voor een God van liefde Die de mens alle ruimte geeft.

Van belang is ook dat de Christelijke Gereformeerde Kerken altijd veel minder afstand gehouden hebben van de Gereformeerde Kerken en in later jaren van de vrijgemaakten dan de Gereformeerde Gemeenten dat deden. Theologisch, maar bijvoorbeeld ook op het terrein van politiek en onderwijs. Dat bleef niet zonder gevolgen. Van de verbondsbeschouwing in de Christelijke Gereformeerde Kerken moet gezegd worden dat die gemakkelijk kon leiden tot een lichtvaardig geloof. Tot een geloofszekerheid die geen grond had voor de eeuwigheid. Niet zonder reden heeft ds. G.H. Kersten daar rond 1930 nadrukkelijk tegen gewaarschuwd. Tal van christelijke gereformeerde kerken die zich vroeger kenmerkten door een bevindelijk gereformeerde prediking zijn in de loop der jaren opgeschoven naar een heel ander geestelijk klimaat.

Vervreemding

De Christelijke Gereformeerde Kerken konden er altijd op wijzen dat zij, in tegenstelling tot de Gereformeerde Kerken, de vrijgemaakten of de Gereformeerde Gemeenten geen kerkscheuring hadden gekend. Maar dat kwam ook doordat er binnen het kerkverband veel getolereerd werd. De verschillen werden daardoor steeds groter en de onderlinge vervreemding nam toe.

Niet voor niets heeft de bevindelijke richting zich al jaren geleden verenigd rond het blad Bewaar het Pand. Vanuit deze kring wordt in de huidige discussie ook het sterkst beklemtoond dat het onaanvaardbaar is dat plaatselijke kerken zich niets aantrekken van het synodebesluit over vrouwelijke ambtsdragers.

Ongetwijfeld is het een pijnlijke zaak wanneer je ziet dat de kerk waar je toe behoort en die je wellicht ook al jarenlang als ambtsdrager dient, steeds meer de verkeerde kant uitgaat. Dat de Godsvreze gaat wijken en de eigenwillige godsdienst steeds meer de toon aangeeft. Maar ook voor ons kerkverband geldt: 'Die meent te staan, zie toe dat hij niet valle' (1 Kor. 10:12). ♦

Schriftverstaan en zelfverstaan

Studiesecretariaat Schriftgezag

De vorige keer is gebleken dat bij moderne antwoorden op moderne vragen het zelfverstaan van mensen een grote rol speelt. Moderne mensen denken over zichzelf los van wat de Bijbel zegt over ons. Als je wilt weten wie je bent, volg je je eigen gevoel en ervaring, daarna neem je uit de Schrift over wat daarbij aansluit.

De moderne mens verstaat zichzelf dus in de eerste plaats vanuit zichzelf. Dat heeft gevolgen voor het Schriftverstaan. De moderne mens wil dat zijn zelfverstaan in de uitleg van de Schrift bevestigd wordt. Niet de Bijbel, maar het moderne zelfverstaan heeft dus het hoogste gezag. Wanneer we deze beide begrippen (zelfverstaan en Schriftverstaan) in contact brengen met de gereformeerde belijdenis, ontstaat er een belangrijk gezichtspunt dat nuttig is voor pastoraat, onderwijs en opvoeding.

Nederlandse Geloofsbelijdenis

Voor deze verbinding met de gereformeerde belijdenis moeten we naar de artikelen over de Schrift in de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de artikelen 3 tot en met 7. Deze artikelen in de Nederlandse Geloofsbelijdenis (NGB) zijn heel zorgvuldig opgebouwd. In artikel 3 wordt beleden dat God eerst Zijn Woord heeft gesproken en later opdracht gaf dit op te schrijven. Artikel 4 belijdt dat tegen deze Heilige Schrift niets te zeggen valt. Vervolgens geeft artikel 5 aan hoe je nu kunt weten dat deze Heilige Schrift

Gods Woord is: allereerst door het getuigenis van de Heilige Geest. De beperkte waarde van de apocriefe boeken wordt beleden in artikel 6. Al deze vier artikelen gaan uiteindelijk over het gezag of de autoriteit van de Schrift.

Artikel 7 vormt het hoogtepunt van de artikelen over de Schrift. Het onderwerp in dit artikel is niet meer zozeer het gezag of de autoriteit van de Schrift, maar de genoegzaamheid. Met genoegzaamheid wordt dan bedoeld dat de Schrift genoeg is om te weten hoe je met God verzoend kunt worden en hoe je je leven behoort in te richten. De Schrift is voldoende én afdoende voor geloof en leven. Anders gezegd: de Schrift is bron en norm voor geloof en leven. Voor het dienen van God is een fundament in de Schrift nodig. We mogen niet onze eigen inzichten volgen, maar we moeten eerst luisteren naar Gods stem. Pas daarna kunnen we Hem dienen.

Leugenaars

Opmerkelijk genoeg staat in dit artikel over Schriftverstaan ook een belangrijke zin over zelfverstaan: 'Alle mensen zijn uit zichzelf leugenaars en ijdelder dan de ijdelheid zelf'. Het verband van deze zin is dat niets gelijkgesteld mag worden met de Heilige Schrift, laat staan dat iets boven de Schrift gesteld mag worden. Denk aan

► Moderne mensen denken over zichzelf los van wat de Bijbel over ons zegt.

boeken van oude theologen, belangrijke kerkvergaderingen, de mening van de meerderheid, enzovoorts.

Als het om het dienen van God gaat, zijn mensen niet te vertrouwen. Ze zijn van nature leugenachtig en ijdelder dan de ijdelheid zelf. Daarom is het Woord van God noodzakelijk. Zonder dat Woord verdwalen zondaren en zullen ze nooit de weg vinden naar het Vaderhuis. In de gereformeerde dogmatiek wordt daarom in de behandeling van de eigenschappen van de Schrift de noodzakelijkheid altijd voorop geplaatst. Leugenachtige zondaren kunnen de Schrift niet missen. Ze hebben de Schrift nodig om als een blinde geleid te worden op de weg die ze niet geweten hebben (Jes. 42:16).

Mensen zijn niet te vertrouwen. Ook de gewoonte, de meerderheid, de oudheid en de besluiten van vergaderingen zijn niet te vertrouwen. Ze zijn immers allemaal gebaseerd op mensen die leugenachtig zijn. Als we de lijn naar vandaag doortrekken, dan zijn de cultuur en de traditie ook niet te vertrouwen. Alleen het Woord van God is een veilige Gids.

Lijn naar vandaag

Artikel 7 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis geeft dus aan dat de Schrift volledig te vertrouwen is, maar dat mensen, culturen en tradities niet te vertrouwen zijn. Het spreekt van hoogachting voor de Schrift en onderworpenheid van de mens aan de Schrift.

Wat gebeurt er als we vanuit deze lijn gaan kijken naar de moderne vragen van vandaag? Moderne seculiere mensen zullen de Schrift afwijzen omdat ze juist wel vertrouwen in zichzelf hebben. Ze voelen zich niet leugenachtig. Ze hebben de Schrift niet nodig, vinden die eerder hinderlijk en beknellend. Men kan zelf wel bepalen wat goed is. Moderne

christenen verschillen hier niet zo veel van. Ze zullen proberen hun Schriftverstaan te combineren met hun moderne zelfverstaan. Wie ze willen zijn, kunnen ze zelf wel bepalen. Hoe ze zich identificeren en wat hun seksuele oriëntatie is, is wat hen betreft een kwestie van eigen ontdekking. Zodra duidelijk is hoe ze zichzelf verstaan, proberen ze de Schrift te gebruiken om hun zelfverstaan te bevestigen en te ondersteunen. Dat mens, cultuur en traditie van nature leugenachtig zijn, speelt hier praktisch geen rol. Klassieke christenen zullen hun zelfverstaan voortdurend ijken aan de Schrift, in de overtuiging dat hun eigen gevoelens, verlangens, wensen en oriëntatie uitleg en correctie van de Schrift nodig hebben. Deze Bijbelse houding kan niet zonder een innerlijke overtuiging, gewerkt door de Geest van wedergeboorte en geloof.

De Schrift is voldoende én afdoende voor geloof en leven.

Handvatten voor gesprek

Met het bovenstaande inzicht vanuit artikel 7 van de NGB wordt een mogelijkheid geboden om met andersdenkenden in gesprek te gaan over de moderne vragen. Misschien bent u wel verward over de vele moderne ideeën die rondgaan en voelt u zich op achterstand staan. Dat is niet nodig. U hoeft niet alles over de moderne vragen rond seksualiteit en identiteit te weten. Dat kan meestal ook niet, omdat de vragen zo ingewikkeld zijn. Wat u echter wel moet weten, is welke vragen u in discussies

of gesprekken kunt stellen. U kunt vragen stellen over het zelfverstaan en Schriftverstaan. Het gaat dan om vragen als: Hoe weet je wie je bent? Wie kent jou het beste? Waarom is de Schrift noodzakelijk voor je? Heeft de Bijbel gelijk als ze jou leugenachtig noemt? Wat betekent dat?

De verleiding is groot om in discussies rond seksualiteit, wetenschap en cultuur een beroep te doen op gezond verstand. Bijvoorbeeld door rond een onderwerp als transgenderrisme te zeggen dat het gewoon heel duidelijk is, wetenschappelijk gezien, wat een man en wat een vrouw is. Hoewel daarin wel enige waarde ligt, is dat geen benadering die aan te bevelen is voor pastoraat en opvoeding. Het gevaar is groot dat je elkaar niet verstaat en bereikt. Veel moderne mensen hebben een zelfverstaan waarin zelfs de wetenschap weinig te zeggen heeft. De standpunten verhanden bij zo'n benadering gemakkelijk. Daarnaast botst het ook met onze theologie. Er zijn volgens het gereformeerde belijden wel enige goede overblijfselen in de mens, maar daar moeten we niet te veel van verwachten (NGB, art. 14).

Door de moderne discussies te benaderen vanuit zelfverstaan en Schriftverstaan, ontstaan er juist voor pastoraat en opvoeding meer mogelijkheden tot echt gesprek. Wie de Schrift afwijst of voor zijn zelfverstaan niet nodig heeft, heeft iets uit te leggen. Hoe komt de moderne mens dan aan zijn zelfverstaan? Wat zijn eigenlijk de bronnen van zijn zelfvertrouwen? Is het gebaseerd op gevoelens, indrukken, wensen of trauma's? Hoe zeker is dat? Juist als het gesprek over moderne vragen op dat niveau gebracht kan worden, is er ruimte voor herderlijke zorg. Oprechte aandacht voor de zorgen, noden en kwalen kan dan samen opgaan met het wijzen van de Weg. ♦

► wordt vervolgd

Heil in Sions Koning

ds. S. Maljaars

uitg. Gebr. Koster; 114 blz., € 13,90.

Voor preeklezende ambtsdragers is het in de periode van Pasen tot vlak na Pinksteren weleens een zoektocht om preken te vinden die geschikt zijn voor de leesdiensten. Daarom zou ik dit prachtige boekje "Heil in Sions Koning" van ds. S. Maljaars willen aanbevelen. Het bevat een vierstemmig akkoord van vier preken over Psalm 68, een lied van David, met een preek voor ná Pasen, een preek voor Hemelvaartsdag, een preek voor de weeszon- dag en een preek voor Pinksteren of vlak daarna. Alle preken zijn gecentreerd rond Sions Koning. Daarmee is allereerst 'God' bedoeld, maar terecht wordt vrijmoedig een andere toonsoort ingezet, door in de psalm de gang van de verhoogde Christus te zien. In de preek voor de weeszon- dag wordt dat heel duidelijk: 'O God, zij hebben Uw gangen gezien'. 'Hoe is dat bij ons? (...) Hebben wij de gangen van Sions Koning ook gezien en er iets van ervaren in het hart?' Zo blijft Psalm 68 het lied van het volk van God, met een constant refrein om het mooiste lied van de Koning te zingen.

De preken kunnen afzonderlijk gelezen worden, maar samen vormen ze een heel harmonieuze symfonie.

Met dit boekje heeft u iets in handen waar niet zoveel hedendaagse preken over beschikbaar zijn. Actueel zijn de preken ook. De laatste preek, rond het heilsfeit van de uitstorting van de Heilige Geest, is treffend, juist ook om het zendingswerk onder de aandacht te brengen. De diverse voorbeelden in deze preek uit het zendingswerk zijn als klarenstoten, die onderstrepen dat het werk van de Heilige Geest onweerstaanbaar is. De geuzen hebben het aangeheven, de Hugenoten zongen het in de strijd en de strijdende Kerk mag het in 2024 nog nazingen! Bij onze vele dissonanties vanwege de zonde en de vele klaagliederen over het heden en de toekomst, heeft de Heilige Geest ons déze psalm nagelaten. Het herinnert ons eraan dat de Onveranderlijke Dezelfde is, gisteren, heden en voor de toekomst. Voor de toekomst? Jazeker, zie de preek voor Hemelvaartsdag: '... om bij U te wonen, o HEERE God'. Zeker weten, dáár zal alles in grote harmonie klinken! Met dát perspectief eindigt dit boekje ook: 'Sions Koning is een goedertieren Koning. In Hem is heil!'

ds. P.C. Vlot, Krabbendijke

Ware tevredenheid

Thomas Watson

uitg. Den Hertog; 173 blz.; € 18,90.

In Filippenzen 4 vers 11 schrijft Paulus: '... want ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben'. Paulus kende de ware tevredenheid. Aan de hand van deze tekst laat Thomas Watson, een puriteinse predikant, zien wat het belang is van ware tevredenheid voor een christen. Hij beschrijft waar deze tevredenheid vandaan komt, hoe een christen kan weten of hij deze Goddelijke tevredenheid heeft geleerd en sluit af met een troost voor tevreden christenen.

Volmaakt genot bestaat alleen in de hemel bij God. Het aardse leven is voor de ware christen een voorbereiding op het hemelse leven. Daarom moet elke christen streven naar tevredenheid. Die tevredenheid is

als een fonkelende diamant. Watson heeft dit boek geschreven met een praktische inslag. Worden ongelovigen ook opgeroepen tevreden te zijn? Ook aan hen denkt Watson, maar voor hen heeft hij een andere oproep. Een mens die ligt in zijn zonden en onder de toorn van God moet juist niet tevreden zijn! Daarnaast noemt Watson nog twee andere redenen wanneer met niet tevreden behoort te zijn: in een toestand waarin God onteerd wordt én bij weinig genade.

Laten we afsluiten met een citaat: 'Kortom, een tevreden christen die zich goed kan schikken onder de autoriteit van Gods Woord, wenst geheel ter beschikking te staan van Gods bedoeling. Hij is bereid te leven in de sfeer en het klimaat waarin God hem geplaatst heeft'.

Wenst u deze ware tevredenheid te leren? We bevelen u dit boek van harte aan.

ds. M.H. Schot, Hendrik-Ido-Ambacht

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Aalburg en Ooltgensplaat, ds. G. van Manen te Elspeet; te Borssele, Drachten, Gorinchem en Terneuzen, ds. P.C. Vlot te Krabbendijke; te Capelle aan den IJssel-West, ds. A. Schot te Nunspeet; te Doetinchem, ds. W. Visscher te Amersfoort; te Den Haag-Scheveningen, ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland;

te Nieuwerkerk (Zld), ds. A.J. de Waard te Urk; te Rilland-Bath, ds. W. Harinck te Utrecht.

BEDANKT

voor Goudswaard, ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland; voor Nieuwdorp, ds. H.E.P. Fortuijn te Zwijndrecht; voor Oudemirdum, ds. G.J.N. Moens te Middelharnis.

VERGADERING PS ZUID

Op donderdag 11 april vergadert de Particuliere Synode Zuid in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Goes. Aanvang: 9.30 uur. Mannelijke (doop) leden zijn welkom.

Op woensdag 10 april wordt een bidstond gehouden in de kerk van de Geref. Gemeente te Kapelle-Biezelinge. In deze dienst, die om 19.30 uur begint, hoopt ds. S. Maljaars, preses van de vorige synode, voor te gaan.

Berichten

SAMEN-UIT-VAKANTIEWEKEN

De 'Samen-uit-vakantieweken' organiseert van 29 juni tot 6 juli een vakantieweek voor mensen met een lichamelijke beperking in vakantieoord 'de Vrije Vogel' in Elsloo (Friesland). Dit oord is volledig aangepast voor deze doelgroep. Er zijn nog enkele plaatsen beschikbaar. Heeft u een lichamelijke beperking van welke aard dan ook, of weet u iemand die mee zou willen? Neem contact op met cvb.gasten.lb@vakantiewekenvbgg.nl of tel. 0186-849696 / 06-11006370.

ZENDINGSVOND IN BARENDRECHT

In de Zuiderhavenkerk te Barendrecht wordt op dinsdag 16 april (20.00 uur) een zendingsavond gehouden. Jos Kardol (Guinee) spreekt over 'Uitgezonden en dan?' Collecte is voor ZGG.

REGIOAVOND EEN HANDREIKING

Op donderdag 11 april (19.45 uur) belegt vereniging Een Handreiking in de Elimkerk te 's-Gravenpolder een bijeenkomst over narcisme. De avond wordt uitgezonden via de pagina van Ger. Gem. 's-Gravenpolder op www.kerkdienstgemist.nl Meer info: regiozeeland@eenhandreiking.nl of tel. 06-46452826.

CONTACTDAG WINSTUITVERLIES

Op zaterdag 6 april (10.15 uur) houdt Stichting Winstuitverlies een contactdag in gebouw Rehoboth van de Hersteld Herv. Gemeente te Nederhemert-Noord. Ds. H.J. Agteresch spreekt over 'Als de wind zich over het land laat horen...! Iedereen die getroffen is door, betrokken is bij of een geliefde heeft verloren door kanker is welkom. Aanmelden (verplicht): www.winstuitverlies.nl

JONGERENAVOND IN GENEMUIDEN

Op 1 april (Tweede Paasdag) vindt de tweede jongerenavond in de classis Kampen plaats met als doel: bezinning en verbinding. De doelgroep is: jongeren van circa 18-35 jaar. Locatie: Geref. Gemeente van Genemuiden, Taghof 3. Het thema is: Dood en Leven. De sprekers zijn E. Barten (JBG) en ds. A. Verschuure. Aanvang 19.45 uur. Er is een vragenbeantwoording en ruime gelegenheid voor ontmoeting. Er is een collecte. Voor vragen zie: bezinning@kliksafe.nl

VERKOPINGEN

Gouda - Kerk Geref. Gemeente, Nieuwe Gouwe O.Z. 2b, zat. 6 april, 9.00-15.00 uur, verkoping t.b.v. de zending. Voor de kinderen zijn er diverse activiteiten.

Krabbendijke - Kerk Geref. Gemeente, woe. 3 april, 15.00-21.30 uur, tweedehandskledingbeurs t.b.v. Joseba, MAF Suriname en For a Change. Deze stichtingen zijn aanwezig. Meer info: kledingbeurskrabbendijke@gmail.com

Nunspeet - Kerk Geref. Gemeente, zat. 6 april, 9.30-11.30 uur, tweedehandskledingverkoop.

Utrecht - Nieuwe Westerkerk, Eerste Westerparklaan 19, zat. 6 april, 10.00-14.00 uur, verkoping t.b.v. zending en evangelisatie.

ZANGAVONDEN

Tholen - Herv. Kerk, zat. 6 april, 19.00 uur, Hollands jongerenkoor, kinderkoor Sjaloom, Joost van Belzen, orgel; collecte voor JBG-actie Bijbel binnen bereik; spreker Jaco Stuu (JBG); kaarten via website Peter Wildeman.

Veenendaal - Adventkerk, Vijftien Morgen 51, zat. 30 maart, 19.30 uur, gem. koor Met hart en stem, mannenkoor Jeduthun, Bert Roest, orgel; collecte voor JBG-actie.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Kerkdiensten

ZONDAG 31 MAART 2024

1E PAASDAG

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Alblasserdam** 16.00 uur ds. C. Sonneveld; **Alphen aan den Rijn** 15.00 uur ds. J. Beens; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 18.30 uur ds. B. Labee; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 17.00 uur ds. R. Kattenberg; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Berkenwoude** 19.00 uur ds. J. Schipper; **Bodegraven** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 14.30 uur (Belijdenisdienst) ds. W.A. Zondag; **Borssele** 14.00 uur ds. S. Maljaars; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 15.30 uur ds. G. Pater; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 15.30 uur ds. J.B. Zippro; **Den Helder** 15.30 uur stud. J. Janse; **Deventer** 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Ede** 9.30 uur ds. J.B. Huisman en 16.00 uur ds. B. Labee; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Enter** 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 14.30 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur stud. J. Kroon; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goos** 9.30 en 18.00 uur stud. J.C. Kriekaart; **Gorinchem** 15.00 uur ds. F. Mulder; **Gouda** 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; **Goudswaard** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravenzande** 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 uur ds. M.H. Schot en 16.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Herkingen** 14.30 uur ds. K. Boeder; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 14.30 uur ds. P.C. Vlot; **Hoofddorp** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Hoogeveen**

19.00 uur ds. A. Schot; **Houten** 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen) 9.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Kamperland** 14.30 uur stud. J.C. Kriekaart; **Kapelle-Biezeling** 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Kootwijkerbroek** (locatie: Verlengde Parallelweg te Barneveld) 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 15.00 uur ds. G. van Manen; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Middelburg-Centrum** 14.00 uur ds. M. Karens; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Mijdrecht** 18.30 uur ds. W. Harinck; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 19.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** (locatie: Coudorp 41) 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens; **Nieuwe-Tonge** 19.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Nieuwer Ter Aa** 15.30 uur ds. A.A. Brugge; **Nieuwerkerk** 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 15.00 uur ds. M. Blok; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Oostkapelle** 9.30 uur ds. C. Harinck en 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Oostvoorne** 10.00 en 15.00 uur stud. W. de Jong; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Opperdoes** 10.00 en 19.00 uur stud. J. Janse; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Poederloijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Puttershoek** 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Rhemen** 10.00 uur ds. F. Mulder en 18.00 uur ds. W. Silfhout; **Ridderkerk** 9.30 en 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 19.00 uur ds. W.A. Zondag; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rotterdam-Alexanderpolder** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Rotterdam-**

Centrum 18.30 uur stud. W. de Jong; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sint Philipsland** 9.30 en 15.00 uur stud. R.T. Michielse; **Sliedrecht** 18.00 uur stud. R.T. Michielse; **Soest** 9.30 uur ds. J. Schipper en 19.00 uur (Belijdenisdienst) ds. W. Visscher; **Sprang-Capelle** 15.30 uur ds. M.H. Schot; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terwolde-De Vecht** 14.30 uur stud. J. Kroon; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 uur ds. B. Labee en 16.30 uur ds. J.B. Huisman; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Vlissingen** 18.30 uur ds. M. Boersma; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 ds. W. Silfhout en 18.30 uur ds. F. Mulder; **Werkendam** 10.00 uur ds. H.J. Agteresch en 18.00 uur ds. M.H. Schot; **Westkapelle** 18.30 uur ds. A.E. Brijder; **Wierden** 15.00 uur ds. A. Schreuder; **Woerden** 19.00 uur ds. J.B. Huisman; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 19.00 uur ds. A. Verschuure.

MAANDAG 1 APRIL 2024 2E PAASDAG

Aagtekerke 9.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 11.00 uur ds. E. Bakker; **Aalst** 9.30 uur ds. D. de Wit; **Amersfoort** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. W. Visscher; **Apeldoorn** 10.00 uur ds. W. Harinck; **Barendrecht** 10.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. A. Schreuder; **Boskoop** 9.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den**

IJssel-West 11.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **De Valk-Wekerom** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. B.J. van Boven; **Dirksland** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. K. Boeder; **Doetinchem** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. A.B. van der Heiden; **Dordrecht** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Ede** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 10.00 uur ds. G. van Manen; **Enkhuizen** 9.30 uur ds. G. Heijkamp; **Ermelo** 9.30 uur (Belijdenisdienst) stud. W. de Jong; **Genemuiden** 9.00 uur ds. A. Verschuure; **Gorinchem** 11.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Gouda** 9.30 uur ds. P. Mulder; **'s-Gravenpolder** 9.30 uur ds. C. van Ruitenburger; **Hardinxveld-Giessendam** 11.00 uur ds. C. Sonneveld; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 uur (Belijdenisdienst) ds. M.H. Schot; **Hilversum** 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Houten** 10.00 uur (H.D.) ds. W.A. Zondag; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen) 9.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Kapelle-Biezelinghe** 10.00 uur ds. J. IJsselstein; **Katwijk aan Zee** 10.00 uur ds. J. Schipper; **Kesteren** 12.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Kootwijkerbroek** (locatie: Verlengde Parallelweg te Barneveld) 10.00 uur ds. G. Beens; **Krabbendijke** 9.30 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 uur ds. G. Clements; **Lisse** 10.00 uur stud. J. Kroon; **Marknesse** 11.30 uur ds. A. Verschuure; **Meliskerke** 9.30 uur ds. A.E. Brijder; **Middelburg-Centrum** 9.30 uur stud. J.C. Kriekaart; **Middelburg-Zuid** 9.30 uur (Belijdenisdienst) ds. M. Boersma; **Middelharnis** 9.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Moerkapelle** 9.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 9.30 uur ds. J.W. Verweij; **Nieuw-Beijerland** 9.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Nieuwe-Tonge** 10.00 uur ds. J.J. Tanis; **Nijkerk** 9.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nunspeet** 9.00 uur ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 9.30 uur (H.D.) ds. C. van Krimpen; **Opheusden** 9.30 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Poederroijen** 9.00 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 9.30 uur ds. L. van der Kuij; **Puttershoek** 9.00 uur ds. G.J. Baan; **Rhenen** 10.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Rijssen-Noord** 9.00 uur (Belijdenisdienst) ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.00 uur (Belijdenisdienst) ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.00 uur (Belijdenisdienst) ds. S.W. Janse; **Rotterdam-Alexanderpolder** 11.00 uur ds. G.J. Baan; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Scherpenisse** 9.30 uur ds. M. Blok;

Scherpenzeel 10.00 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 uur ds. J. de Kok; **Sliedrecht** 9.30 uur ds. W.J. Karels; **Soest** 9.30 uur ds. W. Silfhout; **Stolwijk** 10.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 10.00 uur ds. M. Karens; **Tholen** 10.00 uur ds. S. Maljaars; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Veen** 9.00 uur (Belijdenisdienst) ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 10.00 uur ds. J.M. Evers; **Waardenburg** 9.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 uur stud. R.T. Michielse; **Werkendam** 9.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Zeist** 10.00 uur stud. J. Janse; **Zoetermeer** 9.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 11.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 2 APRIL 2024

Eindhoven 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Nisse** 19.30 uur ds. G. Beens.

WOENSDAG 3 APRIL 2024

Meeuwen 19.30 uur (Belijdenisdienst) ds. E. Bakker; **Nieuwdorp** (locatie: Coudorp 41) 19.30 uur ds. A. Schot; **Nunspeet** 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; **Rilland-Bath** 19.30 uur ds. W.J. Karels.

DONDERDAG 4 APRIL 2024

Genemuiden 13.30 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; **Krimpen aan den IJssel** 13.00 uur (huw.bev.) ds. W.J. Karels;

Ooltgensplaat 15.15 uur (huw.bev.) ds. J. de Kok; **Woerden** 15.00 uur (huw.bev.) ds. W. Harinck; **Wolphaartsdijk** 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Hoogerland; **Yerseke** 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

VRIJDAG 5 APRIL 2024

Krabbendijke 13.30 uur (huw.bev.) ds. P.C. Vlot; **Rhenen** 13.45 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; **Urk** 19.30 uur (voor de GBS) ds. B.J. van Boven.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

ZONDAG 31 MAART 2024

1E PAASDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 10.30 uur evang. J. Krijgsman; **Amsterdam** (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

MAANDAG 1 APRIL 2024

2E PAASDAG

Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 10.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser; **(Offenbachstraat 105)** 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Psalms 84 : 11

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Ridderkerk heeft met ontroering kennisgenomen van het overlijden van onze oud-diaken

L. Notenboom

Van 1996 - 2010 heeft hij onze gemeente in getrouwheid en liefde mogen dienen.

De HEERE ondersteune zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen in dit smartelijke verlies en Hij heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad,
ds. G.W.S. Mulder, preses
J.L. Goudswaard, scriba

Ridderkerk, maart 2024

LANDELIJKE PSALMZANGAVOND
D.V. MAANDAG 1 APRIL 2E PAASDAG
 Toegang vrij! - **Nieuwe Kerk Delft**
 Organist: Pieter Heykoop - 19.30 uur
Meditatie: Ds. A. Moerkerken
 Collecte: t.b.v. Ezra for Israël (Dep. Israël)

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

ook voor
akoestische
vraagstukken

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@klijksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Voor ons kantoor in Woerden zijn wij op zoek naar

- een **Coördinator membercare** (24-32 uur)
- een **Voorlichter** (32-36 uur)

Kijk voor meer informatie op
www.zgg.nl/vacatures. We zien
 uit naar je sollicitatie.

ACTIVITEITEN _____

Als het anders gaat in je huwelijk; verwachtingen en realiteit bij autisme

Voor vrouwen die getrouwd zijn met een man met (een vermoeden van) autisme

Donderdag 4 april – 10.00 uur | Geldermalsen | Erik-Jan Verbruggen

Een diagnose bij je kind, wat doet dat met je?

voor ouders van kinderen en jongeren met een
(boven)gemiddelde intelligentie en gedragsproblemen

Dinsdag 16 april 2024 – 19.45 uur | 's-Gravenpolder | Cornellie Morks

Donderdag 16 mei 2024 – 19.45 uur | Apeldoorn | Christa van Veldhuizen

Dinsdag 28 mei 2024 – 19.45 uur | Alblasterdam | André van 't Hof

PrO-contactdag

Voor mensen die het Praktijkonderwijs volg(d)en

Zaterdag 20 april – 10.00 uur | Hardinxveld-Giessendam | ds. W.J. Karels

Spina bifida

Voor mensen met spina bifida en hun mantelzorgers

Zaterdag 4 mei – 10.00 uur | Leerdam | ds. L. van der Kuijl

Helpende Handen adviseert en ondersteunt mensen met een beperking en hun naasten in hun zoektocht naar zorg of ondersteuning die aansluit op de hulpvraag. Wat kunnen we voor jou betekenen?

Voor meer informatie en aanmelden:
 0348 48 99 70 • info@helpendehanden.nl www.helpendehanden.nl

helpende
handen staat
naast je

Chalet Gortel is nog enkele weken beschikbaar. Kijk op chaletgortel.nl voor alle info of bel 0578-662229. In prachtig natuurgebied/kroondomeinen.

Te koop: SPLINTERNIEUW 6-pers. chalet, compleet ingericht.
Eigen grond, CASA FAMILIA Voorthuizen.
Voor info: 0619742759

Tijdrede SGP
Gebouw: HHK Bethelkerk
Haverkamp 1, Lunteren
Datum: woensdag 03-04-2024
Aanvangstijd: 19.30 uur
Predikant: Ds. A. Verschuure

Voor € 96,00 verandert ú een leven

Van uitzichtloze armoede tot kans op betaald werk? Het kan in India! Met een opleiding (kosten: € 96,00 per cursist) leren onderdrukte christenvrouwen een vak en kunnen ze een inkomen verwerven. Serve India steunt ze met opleidingen, geloofstoerusting en taallessen m.b.v. de bijbel.

Lees op www.serveindia.nl/gandalla hoe een vakopleiding het leven van Gandalla verandert.

GEZINSCAMPING IN FRIESLAND

- Bosrijk gebied tussen de Friese Meren
- Ruime kampeerplekken
- Verkoop & verhuur chalets en safaritenten
- 4x per jaar fietsvakanties
- B&B arrangementen

WWW.DEVERBORGENDHOEK.NL

Bondsdag 2024

De bezinnende vrouw

Adventkerk Veenendaal

Vrijden Morgen 51
3901 HA Veenendaal

D.V. 16 april '24

10.00 - 15.15 uur

Leden en belangstellenden
WELKOM

Forumdiscussie met alle sprekers |
Muzikale intermezzo's met orgel, trompet en dwarsfluit

Sprekers

Ds. A. Verschuure
Leiding en meditatie

Ds. A.T. Huijser
Persoonlijke bezinning

Ds. D. de Wit
Bezinning op de vereniging

Dhr. C. Stoffer
Bezinning in de samenleving

Mw. A. Janse-Pieterman
Bezinning in het gezin

› **Meubelmaker**
40 uur per week

✉ lisa@elkekastopmaat.nl
☎ (06) 16 10 57 37

SCAN DE CODE

elkekast opmaat
WIM VAN WOLFFSWINKEL

Bekijk de vacature op elkekastopmaat.nl

Word ook de baas over jouw **stress & onrust**
Mét garantie op resultaat!

Heb jij genoeg van onrust, stress, spanning, gejaagdheid, angst, paniek, somberheid enzovoorts?

&

Ben jij op zoek naar ontspanning, rust in je hoofd en weer lekker in je vel zitten?

„laten we de oorzaak aanpakken in plaats van de symptomen!“

Albert van den Broege
www.ab-coaching.net
0625081102

3AP
partner in groei en inzicht

Écht groeien door goed inzicht.

3AP is jouw partner in groei en inzicht
Administratieve dienstverlening

*3AP biedt ook ondersteuning aan merken.

Psychosociale hulpverlening | Coaching | (ortho)-pedagogische dienstverlening

Het team van Deviaa heeft ruime ervaring met het bieden van hulp binnen reformatische gezinnen.

- Behandeling op maat
- Begeleiding op maat
- Opvoedondersteuning

Uw adres voor identiteitsbewuste jeugdzorg

Deviaa

T 078-4444 000 | E info@deviaa.nl | W www.deviaa.nl
Zwijndrecht | Veenendaal | Zaltbommel | Krimpen aan den IJssel

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerpsychologen.nl.
Of bel **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn (nieuw)

VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR
AAN HUIS

☎ 06 - 36 29 43 14
🌐 wiltraamdecoratie.nl

VACATURE: COMMUNICATIE- MEDEWERKER

Evangelisatie Gereformeerde Gemeenten (EVGG) is op zoek naar een communicatiemedewerker die 4 dagen per week beschikbaar is.

Als communicatiemedewerker werk je (grotendeels) vanuit het evangelisatiebureau in Woerden aan PR en voorlichting en ondersteun je de ontwikkeling van communicatiemiddelen en materialen voor de achterban en de doelgroep.

In deze functie gaat het om:

- Verbindend communiceren
- Creatief (laten) ontwikkelen van (digitale) materialen
- Coördineren van De Evangelist
- Beheren en ondersteunen van (social) media
- Ondersteunen van activiteiten en presentaties
- Dienstbaar zijn aan voorlichting en toerusting

Spreekt deze vacature u aan? Solliciteer uiterlijk 13 april 2024. Uw sollicitatiebrief met opgave van referenties ontvangen wij graag via p.schalk@evgg.nl.

ACTUEEL!

Ds. B.J. van Boven
In Hem is geen onrecht
Overdenkingen bij de Dordtse Leerregels

Dit boek bevat overdenkingen over de Dordtse Leerregels, gehouden in de Gereformeerde Gemeente te De Valk – Wekerom tijdens gemeenteavonden. Na de behandeling van de geschiedenis van de Dordtse Synode en de Dordtse Leerregels worden de hoofdstukken mediterend overdacht.

Hoe helder hebben onze vaders het eenzijdig genadewerk Gods in de harten van in zichzelf dode zondaren verwoord. De verkiezing van de Vader als de bron, waar alles uit voortkomt. De verzoening door voldoening van de Zoon, waar alles op rust. De zaligmakende werking van de Heilige Geest, waardoor alles wordt toegepast in het hart. Op pastorale wijze wordt in onze Dordtse Leerregels niet alleen geleerd hoe het is, maar ook aangewezen hoe het *gaat* als God een mens trekt uit de macht der duisternis en brengt tot Zijn wonderbaar licht.

De lezer moet geen theologische verhandelingen en brede onderbouwingen verwachten. Deze avonden waren vooral bedoeld om de pastorale kant van onze Dordtse Leerregels te belichten.

Geb. 425 blz
32,50

Helder en toegankelijk voor jong en oud!

Bezoek onze webshop gebrkoster.nl

verkrijgbaar bij de boekhandel

Uitgeverij Boekhandel **GK** Gebr. Koster
Nairacstraat 17, Barneveld
tel. 0342 - 41 69 86

10 Jaar

de Oase
diaconaal gastenhuis

Jubileumavond D.V. zaterdag 20 april 2024

Aanvang: 19.00 uur (kerk open vanaf 18.30 uur)
Locatie: Gereformeerde Gemeente Gouda - Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b

Thema: Adempauze

Met medewerking van:

Christelijk Ensemble Parlando o.l.v. Leander van der Steen en Martien van der Zwan
Ds. J. Joppe, mede-initiatiefnemer
Aart van Wolfswinkel, coördinator
Janneke, oudgast
Anita, gastvrouw

Na afloop ontmoeting met hapje en drankje

Aanmelden kan via www.deoase-winkel.nl of de QR-code

LDC (NeoLife): kindvriendelijke reiniger, effectief in koud en warm water. Voor het reinigen van handen, groente, fruit, badkamer, keuken, auto, fiets, . . . Maart-aanb. | Kommie 0634826766 www.naturalhealthproducts.nl

Wilt u er even tussenuit? Boek dan uw vakantie in ons Boshuis in Elspeet. In voorjaar en zomer DV 2024 nog enkele weken beschikbaar. Voor meer informatie en boeken: ga naar boshuiselspeet.nl of bel/app naar 06-49496699. Welkom!

Vooraankondiging

Per 1 januari 2025 hebben wij plaats voor een **directeur basisonderwijs** op basisschool Het Kompas in het mooie Stellendam

Meer informatie vindt u op www.kindwijs.org of mail naar interesse@kindwijs.org

buitenpraktijk Mark.

Buiten is er ruimte.
Ruimte voor gesprek, ruimte voor jou.

Psychosociaal therapeut
mark@buitenpraktijkmark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
buitenpraktijkmark.nl

Te huur van 27/07-10/08 onze fijne woning met ruime tuin aan de rand van **Middelburg**. Voor een gezin van 4-5 personen. Meer info: 0623841196

HULP NA EEN ongeval

Bent u slachtoffer van een ongeval? Heeft u hierdoor schade? DB Letselschade kan u geheel kosteloos begeleiden bij het verhalen van uw schade.

db-letselschade.nl
0252-701108

EBEN EZER CHRISTIAN SCHOOL is inviting applications to fill full-time **elementary teachers** and **secondary teacher/administrator** positions for the 2024-25 school year, D.V. We would be gladdened by inquiries and applications of individuals who are qualified, versatile and dedicated, but who also love the doctrine according to Godliness. For more information on these positions, please contact:

Mr. A. Vrugteveen
Telephone: (00)1-905-563-3077
Email: principal@ecs.school.ca

Please send applications to the secretary of the School Board:

Mr. G. Brouwer
1372 Gregory Road N., St. Catharines, Ontario, L2R 6P9.
Telephone: (00)1-647-271-8984
Email: gerry@ecs.school.ca

Netherlands Reformed Congregation
St. Catharines, Ontario, CANADA

Zangavond Grote of Sint-Janskerk Schiedam, za 20 april, m.m.v. Groot Mannenkoor, o.l.v. Dinant Struik / Rob den Hertog & Stephan Folmer, orgel / Jaap Kramer, vleugel / Corne v/d Giessen, panfluit / Wilhelm Groenendijk, trompet. Collecte: St. Ontmoeting. Toegang vrij.

Alleenstaande vrouw met 2 kinderen **zoekt woonruimte in omg. Barneveld**.
Tel. 06 13919259

Ter overname: **Scan Coin sorteer- en telmachine**. In prima staat. 400 euro.
Inlichtingen: acwdewinter@ggobl.nl

Boek jouw ideale vakantie!
www.diskoffer.nl
vakanties met zondagsrust

Binnenkort: **Opent uwen mond, Ps. dl. 4**, ds. D.W. Tuinier en Matthew Henry:
www.ramshoorn.nl

Vakantiewerk en/of bijbaan

Wil jij een vakantiebaan waarin je verschil kunt maken voor de ander? Kom dan werken bij één van de locaties van Cedrah! Bekijk onze video en ontdek hoe jouw vakantie er uit kan zien!

Vakantiewerk voor scholieren vanaf 16 jaar

Extra hulp in de (thuis)zorg, keuken en huishouding

Aantrekkelijk uurloon

All-inclusive deal

Onze locatie in Middelburg biedt GRATIS verblijf voor studenten met een zorgopleiding die ver weg wonen!

cedrah.nl/vakantiewerk

Amandelhof Capelle a/d IJssel • Beth-San Moerkapelle
Eben-Haëzer Middelburg • Hebron Nieuwerkerk
Nebo Zwijndrecht • Rehoboth Goes • Uitzicht Vlaardingen

Cedrah
Wonen • Zorg • Diensten

de SAAMBINDER

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul, ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T. 001 269 720 3533
E. saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.werkgroepstudenten.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Zie, het Lam Gods!

Heb jij weleens van het boek "De Christenreis" gehoord?

Uit:

Het levenslied van Robert

Jamie wordt steeds erger ziek. De kinderen van de zondagsschool komen ook bij hem kijken. Stil staan ze bij zijn bed. Wat moeten ze zeggen tegen hun zieke vriendje, die er toch gelukkig uitziet?

Ze hoeven niks te zeggen, want Jamie begint zelf te praten. 'Ik was niet beter dan jullie, maar de Heilige Geest heeft mijn ogen geopend en mij laten zien dat ik aan de rand van het verderf stond. De Heere gaf mij een nieuw hart, en dat wil Hij jullie ook geven, maar je moet er wel ernstig om bidden'.

Margaret hoort hem vaak biddend fluisteren: 'Waarom voor mij, o Heere, waarom voor mij?' En op een andere keer: 'Ach Margaret, ik zie wel dat het Jezus moet zijn, van het begin tot het einde'. Jamie Laings ernstige ziekte zet door. De winter loopt over in het voorjaar. Het lijden van Jamie is nu haast ten einde. McCheyne komt vaak bij hem. 'Wat moet ik voor je bidden vandaag?' vraagt hij, als hij het tere gezicht van de jongen ziet. 'Of ik genade mag krijgen om te sterven', is het fluisterende antwoord.

De tijd komt dat Jamie afscheid moet nemen. Hij deelt zijn weinige bezittingen uit. Het enige geldstuk dat hij heeft, wil hij geven om Bijbels te kopen voor hen die nog nooit van de Heere Jezus hebben gehoord.

Margaret blijft tot het einde haar broertje verzorgen. Als Jamie gestorven is, schrijft Robert een verslag van zijn ziek- en sterfbed. Hij noemt het geschrift: "Nog een lelie verzameld", heenwijzend naar de tekst uit Hooglied 6 vers 2.

In de pastorie van Collace zitten Andrew Bonar en Robert McCheyne samen gebogen over hun papieren met aantekeningen over de reis naar Israël. Andrew zegt: 'Ik denk dat het verslag wel een boek van meer dan driehonderd bladzijden kan worden'. 'Dan is het meteen duidelijk wie het verslag verder gaat afronden', lacht Robert. ♦

In dit boek gaat het over een man die Christen heet.

Hij draagt op zijn rug een heel zwaar pak. Dat pak op zijn rug is het beeld van zijn zonden. Christen moet met het grote, zware pak over een weg lopen die omhooggaat. De weg is zwaar. Als hij boven komt, ziet hij een kruis. En daar bij het kruis glijdt dat pak van zonden van zijn rug af. Het pak valt in een heel diep graf. Hij ziet het niet meer. Nu is Christen al zijn zonden kwijt. Wat is hij blij! Hij blijft een poosje stilstaan, kijkt omhoog naar het kruis en verwondert zich over wat hier is gebeurd.

Zullen wij ook eens in gedachten stilstaan bij het kruis en omhoogkijken? Zie, daar hangt Jezus! Tussen hemel en aarde, aan het vervloekte hout. Luister, Hij bidt voor Zijn vijanden! Zijn lichaam is vol bloed en wonden. Het wordt donker en stil bij het kruis. Hij wordt verlaten, zelfs door Zijn Vader! Zie, Hij hangt daar, terwijl Hij nooit één zonde gedaan heeft. Hij is onschuldig! Pilatus zei het ook: 'Ik vind geen schuld in Hem' (Joh. 18:38).

Hij, Die onschuldig is, wil Zijn leven geven voor mensen die wel schuld hebben. Hij wilde sterven zodat alle mensen die in Hem geloven vergeving van zonden kunnen krijgen. Jij kunt ook vergeving van je zonden krijgen! Hoe heerlijk is het als je door genade mag zeggen: Hij stierf voor mij. Zijn striemen brachten mij genezing. Zijn vloek werd mijn zegen. Zijn dood is mijn leven.

'Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt' (Joh. 1:29). ♦

Leestip: Lukas 23:33-46

M. Snellen-Nijsink, Veenendaal

Vraag ^{en} antwoord

door
ds. Labee

Geloof en bekering

Is de prediking onder ons wensend van karakter of moet in de prediking het bevel van geloof en bekering klinken?

Dordtse vadersen

We hopen dat er niet veel lezers zijn die met deze vraag rondlopen. Want het antwoord kan kort en helder zijn: de prediking dient te geschieden met bevel van geloof en bekering. Graag laten we de heldere paragraaf van onze vadersen uit de Dordtse Leerregels volgen: 'Voorts is de belofte des Evangelies, dat een iegelijk die in den gekruisigden Christus gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe; welke belofte aan alle volken en mensen tot welke God naar Zijn welbehagen Zijn Evangelie zendt, zonder onderscheid moet verkondigd en voorgesteld worden, met bevel van bekering en geloof' (Dordtse Leerregels, hoofdstuk II, par. 5).

Maar het moet glashelder zijn dat we ons niet thuis voelen bij mensen die - meer bedekt of openlijk - het eenzijdige Godswerk, zonder ons in ons, ontkrachten. Dezelfde Dordtse vadersen hebben ook de radicale verdorvenheid van de mens beleden en de doodstaat helder getekend. We denken aan paragraaf 3 van hoofdstuk III/IV, waar we lezen: 'Overzulks zo worden alle mensen in zonde ontvangen, en als kinderen des toorns geboren, onbekwaam tot enig zaligmakend goed, geneigd tot kwaad, dood in zonden en slaven der zonde. En willen en kunnen tot God niet wederkeren, noch hun verdorven natuur verbeteren, noch zichzelf tot de verbetering daarvan schikken, zonder de genade des wederbarenden Heiligen Geestes'.

Bijbelse doorleving

Is er dan geen sprake van tegenstrijdigheid? De belijdenis om onbekwaam en ongeschikt te zijn, onwillig en onmachtig, staat toch haaks op het bevel van bekering en geloof? Vraagt God het onmogelijke? Een ander formulier van Enigheid, onze Heidelbergse Catechismus, geeft daar een Bijbels antwoord op. Als de vraag klinkt in Zondag 4 'Doet dan God den mens niet onrecht, dat Hij in Zijn wet van hem eist wat hij niet doen kan?', volgt er zo'n duidelijk

antwoord: 'Nee Hij; want God heeft den mens alzo geschapen, dat hij dat kon doen; maar de mens heeft zichzelf en al zijn nakomelingen, door het ingeven des duivels en door moedwillige ongehoorzaamheid, van deze gaven beroofd'.

Op eerlijke wijze moet de doodstaat van de mens worden voorgesteld naast de prediking van de eis van bekering en geloof. En als dit bij het licht van Gods Geest doorleefd wordt, houdt ons redeneren op. Dan moet er wat gebeuren. Dan drijft de nood ons uit tot de Heere met de bede: 'HEERE, bekeer ons tot U, zo zullen wij bekeerd zijn' (Klaagl. 5:21a). Kanttekening 44 schrijft daarbij: 'Geef dat wij recht berouw en leedwezen mogen hebben en betonen over onze lelijke en menigvuldige zonden, met dewelke wij U vertoornd hebben'.

Nee dat is geen vrome wens. Als iets daarvan doorleefd wordt, verandert ons leven. De genademiddelen worden waargenomen. De prediking, het onderzoeken van de Bijbel en het zoeken van de binnenkamer worden ons lief. Maar niet die 'uiterlijke aanrading', de hartelijke tranen over de zonden of de verstandelijk verkregen kennis van Gods Woord kunnen ons gerust stellen. Het werk van de Heilige Geest, als de Werkmeester van het geloof, is zo nodig. Niet los van de genademiddelen, maar dóór het gebruik van de middelen. Dan gebeuren er wonderen in de ziel. Om nog één keer onze Dordtse vadersen aan het woord te laten: 'Hij dringt ook in tot de binnenste delen des mensen met de krachtige werking van denzelfden wederbarenden Geest; Hij opent het hart, dat gesloten is; Hij vermurwt dat hard is; Hij besnijdt dat onbesneden is. In den wil stort Hij nieuwe hoedanigheden, en maakt dat die wil, die dood was, levend wordt; die boos was, goed wordt; die niet wilde, nu metterdaad wil; die weder-spannig was, gehoorzaam wordt (...)' (DL, hoofdstuk III/IV, par. 11b). ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.